

FIȘA DISCIPLINEI***Psihologia vârstelor I***

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclul de studii	Nivel de baza (BA)-licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie/psiholog
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Psihologia vârstelor				Codul disciplinei	PLM2108
2.2. Titularul activităților de curs			Conf. Dr. Bernáth Anna Emese				
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. Dr. Bernáth Anna Emese				
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					69 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat (consiliere profesională)					5
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs, echipament audio-video, tablă albă, platforma MS Teams
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală de seminar, echipament audio-video, tablă albă

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	(Cfct1) Operarea cu concepte fundamentale domeniului psihologiei dezvoltării în vederea (RAI) identificării nevoilor, clarificării contractului/sarcinilor și stabilirii obiectivelor în cadrul relației psiholog-client, sub supervizare (clienții pot fi indivizi, grupuri sau organizații, comunități sau societăți, în diverse contexte/situații)
Competențe transversale	(CF2) Relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei, prin (RAI) stabilirea unei alianțe de lucru, adoptarea perspectivei celorlalți și recunoașterea experiențelor acestora, exprimarea propriilor gânduri, contribuții profesionale și împărtășirea de informații cu clienții, alți profesioniști, publicul larg, precum și gestionarea adecvată a granițelor profesionale și personale, sub supervizare.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: – Cfct1 a) descrie logic și articulat principiile de bază care stau la baza științei psihologiei dezvoltării, în cadrul practicii profesionale curente. – Cfct1 b) identifică pertinent principalele caracteristici asociate sănătății mentale și bunăstării psihologice, funcționării și dezvoltării normotipice și atipice, precum și condițiile lor prelabile, în cadrul interacțiunii cu beneficiarii serviciilor psihologice. – Cfct1 d) diferențiază principalele metodologii utilizate în cercetarea și practica psihologiei dezvoltării; – Cfct1 e) localizează adecvat principalele teorii ale psihologiei dezvoltării în paradigmele dominante ale disciplinei, atunci când realizează o analiză a literaturii de specialitate. – CF2 a) distinge principalele teorii și modele de comunicare, necesare în relația cu clientul. – CF2 b) raportează principalele teorii despre relații sociale/interacțiuni, necesare în interacțiunea cu clientul. – CF2 c) operează pertinent cu limbajul și terminologia specifice domeniului psihologiei dezvoltării, în interacțiunea cu beneficiarul serviciilor psihologice, astfel încât acesta să înțeleagă mesajul transmis.
AptitudiniCfct1	Studentul este capabil să ... – Cfct1 a) adaptează terminologia psihologică în comunicarea cu diferite categoriile socioprofesionale vizate ca și clienți, precum și de tipul de diagnostic și intervenție. – Cfct1 b) își calibrează adecvat comportamentul în contactul cu clienți aflați în diferite stări emoționale și stadii de dezvoltare – (Cfct1) c) realizează demersurile necesare în vederea intervievării, ascultării și observării clientului în cadrul interacțiunii cu aceștia. – CF2 a) exprimă o serie de abilități interpersonal (ex.: fluentă verbală, expresivitate emoțională/afectivă, persuasiune, căldură/acceptarea celui alt, empatie, perspectivare, consistență comportamentală) în relația cu clientul (relizarea unui life span interviu) – CF2 b) obține consimțământul informat în împărtășirea informațiilor și contribuțiilor profesionale cu clienții și persoane relevante, ținând cont de statutul/condiția acestora (ex.: părinți). – CF2 c) negociază adecvat nevoile, obiectivele, procesul și rezultatele evaluării/intervenției realizate asupra clientului, sub supervizare. – CF2 e) formulează și comunică informații cu caracter profesional într-o manieră adaptată specificului interlocutorului, sub supervizare.

Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent: – Cfct1 a) utilizează coerent norme, standarde și metodologii specific în proiectarea demersurilor de diagnoză psihologică, sub supervizare. – Cfct1 b) manifestă profesionalism prin formularea pertinentă de întrebări pentru a înțelege cauzele comportamentului clientului și interpretarea evenimentelor în care este implicat, atunci când interacționează cu acesta. – Cfct1 c) manifestă deschidere interpersonală prin disponibilitatea de a răspunde nevoilor și obiectivelor clientului în relația cu acesta. – Cfct1 d) empatizează cu clientul, prin dorința de a înțelege situația sa și de a împărtăși sentimentele experimentate de acesta în cadrul relației psiholog-client. – Cfct1 e) activează o deschidere colaborativă în lucrul cu clienții și alte persoane, într-un manieră de relaționare bazată pe respectul „celuilalt”. – Cfct1 f) prezintă coerent informațiile, folosind un limbaj clar și materiale scrise adecvate, făcând ajustări rezonabile pentru a optimiza înțelegerea în fața unei audiențe, sub supervizare. – Cfct1 g) demonstrează asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, a capacităților empatice de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.
	– CF2 a) demonstrează deschidere interpersonală în construirea comunicării și relațiilor cu clientul. – CF2 b) comunică concluzii și recomandări psihologice într-o manieră clară și etică, adaptată audienței, fie că este vorba de profesioniști, clienți sau publicul larg, sub supervizare. – CF2 c) manifestă onestitate relațională, prin obținerea consimțământului informat, dezvoltarea contractului psihologic, raportarea rezultatelor. – CF2 d) exprimă o atitudine suportivă, prin furnizarea de feedback relevant, în comunicarea cu clientul.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea și înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de cercetare specifice psihologiei dezvoltării Aplicarea conceptelor și a modelelor teoretice la înțelegerea caracteristicilor psihologice ale persoanelor în diferite stadii de dezvoltare
7.2 Obiectivele specifice	– Înțelegerea influențelor normative și non-normative care acționează asupra dezvoltării – Înțelegerea factorilor care conturează diferitele trasee de viață ale unor persoane aflate în dezvoltare și formarea capacității de interpretarea influențelor eredității și mediului social asupra acestor persoane. – Analiza comparativă a contribuțiilor principalelor abordări teoretice din psihologia dezvoltării (teoria învățării sociale, psihoanaliza, piagetianismul, teoria psiho-socială a lui Erikson, etologia, teoriile mentaliste (theory of mind) la înțelegerea dezvoltării psihice și a diferențelor interumane. – Construirea de modele caracteristice psihologiei dezvoltării utilizând principalele abordări teoretice și experimentale – Descrierea principalelor paradigme și tendințe metodologice în psihologia dezvoltării – Dezvoltarea unei strategii de cercetare prin identificarea și aplicarea metodelor de cercetare adecvate, în funcție de fenomenul investigat – Cunoașterea instrumentelor de măsurare standardizate care pot fi utilizate în activitatea de diagnosticare a psihologiei dezvoltării – Capacitatea de a utiliza interviuri clinice semi-structurate – Capacitatea de a elabora formulări de cazuri de psihologie dezvoltării – Cunoașterea procedurilor bazate pe date empirice care pot fi utilizate în tratamentul diverselor probleme psihologice și competența în aplicarea acestora Discutarea literaturii, a conceptelor și a cercetărilor legate de tema dată, utilizând diverse metode de discuție organizată (dezbateri, masă rotundă etc.).

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Concepte de baza si etapele dezvoltarii	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
2. Istoria copilariei	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
3. Generatiile și caracteristicile acestora	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
4. Planuri și metode de cercetare în psihologia dezvoltării	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	

5. Teoriile psihoanalitice si neoanalitice ale dezvoltarii	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
6. Teoriile evolutioniste ale dezvoltarii si importanta lor in explicarea psoceselor de dezvoltare. Cosmides si Tooby	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
7. Teoriile nativiste si de invatare ale dezvoltarii	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
8. Teoria psihosociala a lui Erikson	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
9. Constructivismul universal. Piaget si neopiagetianismul. Bilargeon, Spelke, Gotlieb, Meltzoff, Efklides Demetroiu.	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
10. Impactul mediului cultural asupra dezvoltarii. Tomasello, Vygotskij, Markus si Kitayama.	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
11. Teoriile contemporane ale dezvoltarii. Teoria modulara, a sistemelor dinamice, anireductioniste Thelen és Smith, Magnusson és Crains, Gottlieb	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
12. Teoriile contemporane ale dezvoltarii. Theory of mind.	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
13. Dovezi ale rolului mediului și al eredității în dezvoltarea inteligenței și a trăsăturilor de personalitate.	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	
14. Sinteza a teoriilor dezvoltării. Modele de interacțiune între mediu și ereditate	Expunerea, problematizarea, sintetizarea	

Bibliografie

1. Bernáth, A. Bevezetés a fejlődéslelektanba. II. A méhenbelüli fejlődéstől az időskorig egyetemi jegyzet (suport de curs).
2. Roth, M. Vincze (Bernáth) (2010). A. Fejlődéslelektan. Presa Universitara Clujeana.
3. Cole, M., Cole, R.S. (2005). Fejlődéslelektan, Osiris, Budapest
4. Shaffer, D.R. (2020). Developmental psychology. Childhood and Adolescence. Brooks & Cole Pub. Co. California.
5. VanderZanden, J.W. (2019). Human Development. New York: McGraw-Hill, Inc..
6. Bernáth L., Solymosi K. (szerk.) (1997). Fejlődéslelektan olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest
7. Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). Bölcssek a bölcsőben-Hogyan gondolkodnak a babák? Typotex kiadó, Budapest (TK)
8. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklelektan. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest
9. Mönks, F. J., Knoers, A. M. P. (1998). Fejlődéslelektan. FITT IMAGE – Ego School, Szentendre
10. Vajda Zsuzsanna (2001). A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest
11. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklelektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
12. Plomin, R. (1994) Genetics and experience. The interplay between nature and nurture, SAGE.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Concepte de baza si etapele dezvoltarii	Expunere, discuții de grup, clarificare conceptuală, proiect individual	
2. Istoria copilariei. Interviu cu un vârstnic.	Expunere, discuții de grup	
3. Generatiile, generația Z și Alfa, comparații. Efectele tehnologiei digitale ei inteligenței artificiale asupra copiilor.	Problematizare, discuții și proiecte de grup, descoperire dirijata, sintetizarea cunoștințelor.	
4. Planuri și metode de cercetare în psihologia dezvoltării. Dezvoltarea unui plan de cercetare longitudinal sau crossecțional. Brainmapping.	Problematizare, Discuții și proiecte de grup, descoperire dirijata, sintetizarea cunoștințelor.	
5. Mecanisme de coping ún copilărie din perspectiva teoriilor psihoanalitice si neoanalitice ale dezvoltarii.	Problematizare, Descoperire dirijata, studii de caz	
6. Teoriile evolutioniste ale dezvoltarii si importanta lor in explicarea psoceselor de dezvoltare. Cosmides si Tooby.	Expunere, discuții de grup, clarificare conceptuală, proiect de grup	
7. Experimente și studii în domeniul teoriilor învățării. Imitația la sugari. Rolul recompensei și pedepsei în dezvoltarea și educația copilului. Condiții optime pentru dezvoltarea sugarului.	Problematizare, descoperire dirijata, discuții și proiecte de grup	
8. Experimente și studii în domeniul etologiei umane. Atașamentul timpuriu. Consecințele separării de mamă din	Evaluare studii de caz.	

perspectivă cognitivă și emoțională. Dezvoltarea securității și autonomiei din perspectiva teoriei psihosociale a lui Erikson – studii de caz. Conceptul lui Winnicott privind „mama suficient de bună”. Studii de caz.		
9. Teoria psihosocială a lui Erikson. Studii de caz.		
10. Constructivismul universal. Piaget și neopiagetianismul. Bilargeon, Spelke, Gotlieb, Meltzoff, Efklides Demetrio. Gândirea magică la preșcolari.	Expunere, problematizare, vizualizare video/experimente	
11. Impactul mediului cultural asupra dezvoltării. Tomasello, Vygotskij, Markus și Kitayama.	Problematizare, Descoperire dirijată, discuții și proiect individual, sintetizarea cunoștințelor.	
12. Teoriile contemporane ale dezvoltării. Teoria modulară, a sistemelor dinamice, anireducționiste Thelen Smith, Magnusson și Crains, Gottlieb.	Problematizare, descoperire dirijată, discuții și sintetizare	
13. Teoriile contemporane ale dezvoltării. Theory of mind.	Proiect individual, analiză materiale video, experimente	
14. Dovezi ale rolului mediului și al eredității în dezvoltarea inteligenței și a trăsăturilor de personalitate. Modele de interacțiune între mediu și ereditate.	Expunere, discuții de grup, sintetizarea cunoștințelor, analiză studii de caz.	
Bibliografie 1. Fisher, C.B. Lerner, R.M. (1994). Applied Developmental Psychology. McGraw-Hill Print 2. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest 3. Mönks, F.J., Knoers, A.M. P. (1998). Fejlődéslelektan. FITTIMAGE–Ego School, Szentendre. 4. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklélektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest 5. Anette Karmiloff Smith: Túl a modularitásón, in Pleh Csaba, Kognitív tudomány, Osiris, Bp. (255-281 old) 6. Anna Freud, Normalitás és patológia a gyermekkorban, 1993, Bp. (23-34, 40-48, 57-60 old) 7. Michael Tomasello, Gondolkodás és kultúra, Osiris, 2002, Bp. (I fejezet) 8. Leda Cosmides és John Tooby: Evolúciós pszichológia alapozó kurzus, in. Pléh Csányi és Bereczkei: Lélek és evolúció, 2001, Osiris, Bp. (311-333 old.) 9. Van Geert, P. (2000) The dynamics of general developmental mechanisms: From Piaget and Vygotsky to Dynamic Systems Models, Current Directions in Psychological Science, 9(2), 64-68. 10. Winnicott, D.W. (2000). Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó, Budapest. 11. Cole, M. & Cole, S.R. (1998). Fejlődéslelektan. Osiris Kiadó, Budapest. 12. D. Roth, M. Slone & R. Dar (2000) Which way Cognitive Development? Anevaluation of the 13. Piagetian and Domain Specific Programs, Theory & Psychology, vol. 10(3), 353-373 14. Neo-Piagetian Theories of Cognitive Development (Implications and Applications for Education) (1994) A. Demetriou, M. Shayer, A. Efklides (eds.), London		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul psihologiei, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile psihologiei cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe. Capacitatea de analiză și sinteză a materialelor	Examen scris	60%

	Participare	50% obligatorie	
10.5 Seminar/laborator	Înțelegerea și aplicarea practica a cunoștințelor Studiu de caz bazat pe interviu semistrukturat (Life span interview)	Evaluare pe parcurs	40%
	Participare	75% obligatorie	
10.6 Standard minim de performanță			
În cazul în care la (punctul 10.4) studentul nu obține notă de trecere (5,00), atunci examenul nu este promovat, nici dacă a îndeplinit sarcinile prevăzute la activitățile trecute la pct. 10.5. În cazul cursului, seminarului sau orelor practice (laborator, practică, proiect etc.), numărul maxim de absențe (motivată sau nemotivată) nu poate fi mai mare de 15% din numărul total de ore. Neprezentarea studentului la activitățile didactice va duce la excluderea acestuia de la examenul sesiune (vezi regulamentul ECTS). Predarea și prezentarea lucrării(lor) sunt obligatorii fiind precondiție de prezentare la examen. Punctajul maxim va fi acordat doar la lucrări trimise la timp (termenul de limită stabilit de către titularul disciplinei). În perioada de grație (5 zile de la data limită), lucrarea depusă poate fi acceptată cu un punctaj mai mic. Temele depuse după perioada de grație, dacă obțin o notă de trecere, valorează 0 puncte în nota finală, dar studentul devine îndreptățit să participe la examen. Sarcinile prevăzute în decursul semestrului pot fi predate/trimise în perioada sesiunilor de examene, cu condiția de a nu se calcula în nota finală, doar dau dreptul studentului să participe la examen. Studenții care se înscriu în sesiuni ulterioare sesiunii normale (în sesiune deschisă, de restanță, de lichidare) trebuie să parcurgă și să satisfacă obligatoriu toate cerințele prevăzute în semestrul respectiv (prezență prevăzută la diferitele activități, examene parțiale, teme, proiecte etc.) Orice lucrare plagiată, copiată, identică, precum și orice inspirație, colaborare, copiere se consideră fraudă, caz în care persoana(ele) în cauză vor fi sancționate cu nota 1,00 (unu). Fraudarea examenelor se sancționează cu exmatricularea de la studii.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
--	--

Data completării:
15.04.2025

Semnătura titularului de curs

Conf. dr. Bernáth Anna E

Semnătura titularului de seminar

Conf. dr. Bernáth Anna E

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament

Conf. dr. Kotta Ibolya

²Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".